

Dosarul nr. 3ra-719/23
2-22074919-01-3ra-30062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Gh. Mîra, I. Dutca, D. Băbălău)

Î N C H E I E R E

07 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Fruct Expert-Plus”, reprezentată de avocatul Negrei Nicolae, în cauza de contencios administrativ, înaintată la acțiunea Societății cu Răspundere Limitată „Fruct Expert-Plus” împotriva Biroului Vamal Centru, Serviciul Vamal al Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative defavorabile, împotriva deciziei din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Fruct Expert-Plus”, prin intermediul avocatului Negrei Nicolae, cu menținerea hotărârii din 25 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 27 mai 2022 SRL „Fruct Expert-Plus” s-a adresat în judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Biroului Vamal Centru, Serviciului Vamal al Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative defavorabile.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că unul dintre genurile principale de activitate ale întreprinderii SRL „Fruct Expert-Plus” constituie importul fructelor în stare proaspătă, precum și comercializarea acestora pe teritoriul Republicii Moldova.

La data de 25 martie 2022, la Biroul Vamal Centru Postul Vamal – Chișinău 1 (PVI, Industrială) de către brokerul vamal „VAMMES TRADE” SRL în numele declarantului SRL „Fruct Expert-Plus” au fost depuse declarațiile vamale XY130688138, la importul fructelor proaspete – „Banane în stare proaspătă”, cu valoarea anunțată de declarant în baza metodei „1” – metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă, prezentând în acest sens în conformitate cu pct. 29 din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15.08.2016, pentru fiecare declarație vamală, toate actele necesare de însoțire a mărfii.

Astfel reclamantul SRL „Fruct Expert-Plus” a respectat întocmai procedura stabilită la determinarea și declararea valorii în vamă a mărfurilor introduse, informația fiind una veridică și confirmată prin acte, fiind în așa mod respectate prevederile art. 11 alin. (1) din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380 din

20.11.1997.

Cu toate acestea, la 25 martie 2022, Biroul Vamal Centru, în mod neîntemeiat, a emis un Act de inspecție, prin care a stabilit că în urma examinării tranzacției sub aspectul criteriului de risc, selectat de programul informațional ASYCUDA World și în rezultatul controlului documentar, s-a stabilit suspiciuni asupra valorii în vamă a mărfii. Prin același Act de inspecție, organul vamal, absolut nejustificat, a solicitat documente suplimentare la declarația vamală.

Indică că SRL „Fruct Expert-Plus” a respectat întocmai procedura stabilită la determinarea și declararea valorii în vamă a mărfurilor introduse, și conform art. 7 din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20.11.1997, pentru confirmarea veridicității datelor privind valoarea în vamă anunțată și a datelor suplimentare referitoare la ea, pentru confirmare au fost prezentate documentele de bază, fiind nejustificat solicitat prezentarea unor acte suplimentare, care în esență nu confirmă valoarea de tranzacție.

Astfel, în contextul legii materiale și anume în derogare de la art. 7 al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20.11.1997 și pct. 13 al Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15.08.2016, acțiunile organului vamal sunt nefondate și nu au o justificare juridică.

Invocă că analizând acțiunile organului juridic, în contextul legii materiale, art. 5, 6, 8 al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20.11.1997 și pct. 14 al Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15.08.2016, organul vamal a solicitat documente suplimentare la declarația vamală, acțiuni absolut nejustificative. Cu atât mai mult, la depunerea declarațiilor vamale întreprinderea a respectat întru totul rigorile legale în vigoare, iar autoritatea vamală nu a elucidat prin care anume suspiciuni se confirmă neveridicitatea documentelor prezentate.

Respectiv prin Actul de inspecție din 25 martie 2022, s-a majorat valoarea în vamă a mărfii, cu stabilirea încasării suplimentare de la SRL „Fruct Expert-Plus” a plăților vamale, prin aplicarea directă a metodei de rezervă, fără a prezenta probe întru motivarea necesității aplicării acestei metode.

Prin aceste acțiuni organul vamal a încălcat prevederile art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20.11.1997, potrivit căreia principala metodă dintre cele specificate la alin. (1) este metoda determinării în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă. În cazul în care metoda principală nu poate fi aplicată, se folosesc alte metode. Fiecare din metodele succesive se aplică doar în cazul în care valoarea în vamă a mărfii nu poate fi determinată prin metoda precedentă. Metodele prevăzute la lit. d) și e) pot fi aplicate în orice consecutivitate, la dorința declarantului.

La caz, SRL „Fruct Expert-Plus” a prezentat atât contractele de vânzare-cumpărare a mărfii, cât și ordinul bancar de plată a sumei conform contractului, care dovedesc incontestabil valoarea tranzacției. Respectiv, organul vamal urma să aplice metoda determinării în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției, nefiind careva impedimente în acest sens.

Deoarece fructele de banane care urmau a fi importate sunt produse perisabile (ușor alterabile), tot la data de 25 martie 2022 brokerul vamal „VAMMES TRADE”

SRL în numele declarantului SRL „Fruct Expert-Plus” a depus declarația vamală XY130688142, la importul fructelor proaspete – „Banane în stare proaspătă”, cu valoarea stabilită prin Actul de inspecție a Biroului Vamal Centru din 25 martie 2022, achitând în surplus plăți vamale, aplicând semnătura pentru metoda alternativă, neavând o altă soluție având în vedere că produsele importate sunt ușor alterabile și într-o eventuală alterare prejudiciul pentru compania SRL „Fruct Expert-Plus” ar fi fost unul considerabil.

În asemenea circumstanțe, consideră că Actul de inspecție a Biroului Vamal Centru din 25 martie 2022, este neîntemeiat, incert și neunivoc, iar acțiunile organului vamal netransparente.

Conform art. 5 alin. (2) din Legea cu privire la tariful vamal nr.1380-XIII din 20.11.1997, valoarea în vamă a mărfurilor este determinată în conformitate cu prezenta lege, cu tratatele internaționale ratificate de Republica Moldova, precum și cu actele normative ale Guvernului, adoptate în scopul executării acestora. Astfel, potrivit Acordului de la Marrakesh privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului, la care Republica Moldova a aderat prin Protocolul din 08.05.2001, ratificat prin Legea Nr. 218-XV din 01.06.2001, taxele vamale se evaluează la valoarea reală care este valoarea de tranzacție.

Prin derogare de la această regulă, dreptul autorității vamale de a stabili, printr-o echivalență verificabilă, o altă valoare vamală este recunoscută numai în cazul imposibilității de determinare a valorii reale și în situația unor „dubii rezonabile” privind veridicitatea valorii declarate de importator.

Susține că, SRL „Fruct Expert-Plus” la momentul vămuirii a prezentat documentele de bază, care dovedesc valoarea tranzacției, care nu prezintă careva dubii. Referitor la documentele solicitate suplimentar de către organul vamal, consideră că acestea nu confirmă în esență valoarea în vamă. Actul principal ce atestă costul mărfurilor este factura, ce reprezintă documentul aferent livrării concrete de marfă, ce include, de regulă, date privind marfa livrată (descrierea, cantitatea, prețul și alte date relevante) și din conținutul căreia rezultă în mod clar drepturile și obligațiile părților.

Totodată, SRL „Fruct Expert-Plus” pentru demonstrarea valorii reale în vamă a mărfii, a prezentat informații cu privire la valoarea de tranzacție și anume price-list de la vânzător eliberat la data de 18 martie 2022 fiind valabil pentru perioada 18 martie 2022–25 martie 2022, factura proforma nr. 377/2022, factura fiscală nr. T2201366, actul de verificare cu exportatorul și scrisoarea de trăsură CMR nr. KOP-22-03791.

Menționează reclamantul că din analiza acestor acte se poate deduce valoarea reală de tranzacție a mărfii care a fost supusă procedurii de vămuire. Astfel din price-listul pus la dispoziție de către exportator compania Rastoder pentru perioada 18 martie 2022–25 martie 2022 pentru categoria de produs Green Bananas-T1 originea fiind din Colombia prețul constituie 13,25 euro pentru o cutie.

Potrivit facturii proforma care este un act premergător tranzacției este specificat cumpărătorul și datele acestuia, denumirea produsului, cantitatea, prețul, condițiile de achitare și rechizitele bancare a vânzătorului, care în esență reprezintă un antecontract de vânzare cumpărare sau o ofertă comercială între vânzător și cumpărător.

Astfel potrivit acestui act cumpărătorul fiind SRL „Fruct Expert-Plus”, vânzătorul Rastoder, produsul Banane cu origine din Colombia cantitatea 2,052 cutii

a câte 13,25 euro/cutie, suma tranzacției fiind de 27 189 euro.

Specifică reclamantul că pentru acest lot de marfă, la data de 22 martie 2022 a fost eliberată factura fiscală care dovedește tranzacția efectuată între vânzător-cumpărător, astfel pentru cantitatea de 1026 cutii a fost achitată suma de 13 594 euro, cantitatea netă a mărfii fiind de 19 699 kg. În această factură este specificat și numărul de înmatriculare a mijlocului de transport cu ajutorul căreia marfa va fi transportată și anume IS-30-KSS/IS-70-KSS. Coroborând această factură fiscală cu scrisoarea de trăsură CMR nr. KOP-22-03869 anume acest mijloc de transport cu nr. de înmatriculare IS-30- KSS/IS-70-KSS a transportat lotul de marfă, indicat. Totodată în această scrisoare de trăsură fiind indicat și numărul facturii fiscale în rubrica nr. 5. Important este și actul de verificare între companii, eliberat de compania vânzătoare Rastoder, unde este specificat tranzacția dată în valută de 13 594 euro.

Menționează reclamantul că autoritatea vamală nu a prezentat probe concludente și pertinente referitor la necesitatea majorării valorii în vamă, însă SRL „Fruct Expert-Plus” a prezentat toate actele justificative, care confirmă date reale și veridice despre prețul tranzacției, greutatea reală, valoarea în vamă a mărfii, valoarea ce urma a fi stabilită doar în baza metodei nr. 1.

Mai indică reclamantul că procedura prealabilă a fost respectată de către SRL „Fruct Expert-Plus”, prin scrisoarea din 05 aprilie 2022, recepționată la data de 07 aprilie 2020, contestată la Aparatul central al Serviciului Vamal cu adresa în mun. Chișinău, str. N. Starostenco 30.

La data de 17 mai 2022 a recepționat răspunsul nr. 28/11-6873 din 10 mai 2022 prin care Serviciul Vamal al R.Moldova a refuzat anularea actului de inspecție și rectificarea valorii în vamă a mărfurilor importate, motivând refuzul prin faptul că de către reprezentantul SRL „Fruct Expert-Plus” nu au fost prezentate acte suplimentare și a fost aleasă procedura alternativă.

SRL „Fruct Expert-Plus” a solicitat anularea Actului de inspecție nr. 2070I28877 din 25 martie 2022 aferent declarației vamale XY130688138 emis de Biroul Vamal Centru, anularea scrisorii Serviciului Vamal nr. 28/11-6873 din 10 mai 2022, obligarea Serviciului Vamal al Republicii Moldova de a modifica declarația vamală seria XY130688142 din 25 martie 2022 conform valorii declarate inițial în declarația vamală seria XY130688138 din 25 martie 2022 cu încasarea din contul Serviciului Vamal al Republicii Moldova în beneficiul SRL „Fruct Expert-Plus” a surplusului taxelor vamale (f.d. 4-9).

La 19 iulie 2022 SRL „Fruct Expert-Plus”, reprezentată de avocatul Negrei Nicolae, a înaintat cerere de concretizare a cerințelor, solicitând anularea Actului de inspecție nr. 2070I28877 din 25.03.2022 aferent declarației vamale XY130688138 emis de Biroul Vamal Centru, anularea scrisorii Serviciului Vamal nr. 28/11-6873 din 10 mai 2022, obligarea Serviciului Vamal al Republicii Moldova de a modifica declarația vamală seria XY130688142 din 25 martie 2022 conform valorii declarate inițial în declarația vamală seria XY130688138 din 25 martie 2022 cu încasarea din contul Serviciului Vamal al Republicii Moldova în beneficiul SRL „Fruct Expert-Plus” a surplusului taxelor vamale (f.d. 71-76).

Prin hotărârea din 25 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Fruct Expert-Plus” împotriva Biroului Vamal Centru, Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actelor administrative defavorabile, s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 83,

91-100).

La data de 01 noiembrie 2022 SRL „Fruct Expert-Plus” a depus apel nemotivat (f.d. 84, 90), ulterior la 25 ianuarie 2023 a depus apel motivat (f.d. 110-117) împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 25 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de SRL „Fruct Expert-Plus”, prin intermediul avocatului Negrei Nicolae cu menținerea hotărârii din 25 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 126, 127-134).

La data de 31 martie 2023 SRL „Fruct Expert-Plus”, reprezentată de avocatul Negrei Nicolae a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a hotărârii din 25 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a deciziei din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei noi decizii prin care să se dispună admiterea integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de SRL „Fruct Expert-Plus” împotriva Serviciului Vamal al R.Moldova (f.d. 136-137).

Examinând admisibilitatea recursului depus de SRL „Fruct Expert-Plus”, reprezentată de avocatul Negrei Nicolae, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu articolul 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 14 martie 2023, dar a fost comunicat recurentei, prin intermediul poștei electronice la dat de 21 martie 2023 (f.d. 135).

La data de 31 martie 2023, SRL „Fruct Expert-Plus”, reprezentată de avocatul Negrei Nicolae a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în termenul stabilit de art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (f.d. 136-137).

Alineatul (2) al art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost notificată atât SRL „Fruct Expert-Plus”, cât și avocatului acesteia Negrei Nicolae la data de 27 iunie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d. 139).

În privința modalităților de comunicare și notificare, Codul administrativ statuează la art. 96 alin. (1) că notificările și comunicările către participanții la

procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Astfel, prin extrasul din poșta electronică conținut la fila dosarului 139 se atestă indubitabil că decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost notificată participanților la proces, inclusiv și părții recurente, la 27 iunie 2023.

Potrivit articolului 63 alin. (1) din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art.383–390 din Codul civil.

La rândul său, art. 385 alin. (1) din Codul civil prescrie că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Coroborând normele legale precizate, se constată că începutul curgerii termenului de depunere a motivării recursului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării deciziei, adică ziua de 28 iunie 2023, iar ultima zi fiind data de 27 iulie 2023, inclusiv.

Astfel, Completul de judecată, constată cu certitudine că, deși SRL „Fruct Expert-Plus”, reprezentată de avocatul Negrei Nicolae, a depus în termen recursul nemotivat împotriva deciziei din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, însă, a omis termenul de depunere a recursului motivat, care urma a fi prezentat Curții Supreme de Justiție, nefiind depus nici până în prezent.

Astfel, este în afara oricărui dubiu că, de la momentul notificării deciziei motivate din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, SRL „Fruct Expert-Plus” a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul său procedural și a depune motivarea recursului în interiorul termenului instituit la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2).

Având în vedere cele expuse mai sus, Completul de judecată, ajunge la concluzia că recursul declarat de către SRL „Fruct Expert-Plus”, reprezentată de avocatul Negrei Nicolae împotriva deciziei din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi declarat inadmisibil.

Completul de judecată consideră că recurenta SRL „Fruct Expert-Plus”, reprezentată de avocatul Negrei Nicolae, fiind interesată de soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea în termen a motivării recursului, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Aplicând principiul *nemo censetur ignorare legem*, conform căruia necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii, completul consideră că nerespectarea termenului de depunere a motivării recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al recurente. Or, aceasta trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În atare circumstanțe, declararea recursului depus de SRL „Fruet Expert-Plus”, reprezentată de avocatul Negrei Nicolae ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

Or, certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât și ale intimaiților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de SRL „Fruet Expert-Plus”, reprezentată de avocatul Negrei Nicolae.

Conform art. 230, 245 și art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Fruet Expert-Plus”, reprezentată de avocatul Negrei Nicolae, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc